

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25. 08. 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави
Викладач (-і)	Зінич Любомир Васильович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	Liubomyr.zynych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіка консультацій та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> навчальної дисципліни Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави є комплексний аналіз сучасних викликів та загроз в інформаційному просторі держави, а також дослідження теоретичних і практичних аспектів забезпечення її інформаційної безпеки.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістовних модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові засади забезпечення інформаційної безпеки 2. Правові механізми забезпечення інформаційної безпеки у різних сферах <p>Сучасні держави стають все більш залежними від цифрових технологій та інформаційних систем. Це створює не тільки нові можливості, але також робить державні інституції, критичну інфраструктуру та економічні процеси вразливими до кібератак. Кіберзагрози можуть призводити до викрадення даних, зупинки стратегічних об'єктів, фінансових збитків і навіть до порушення національної безпеки.</p> <p>Україна, як учасник міжнародних організацій та угод у сфері кібербезпеки та інформаційної безпеки, повинна відповідати міжнародним стандартам. Це включає імплементацію відповідного законодавства, співпрацю з міжнародними партнерами у запобіганні та боротьбі з інформаційними загрозами, а також захист власного інформаційного простору.</p> <p>Дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами знань та навичок, необхідних для ефективного забезпечення інформаційної безпеки державних та недержавних інституцій.</p> <p>Здобувачі, які здійснюють дослідження у цій сфері, повинні бути здатними аналізувати, ідентифікувати та реагувати на сучасні інформаційні загрози, а також застосовувати правові, організаційні та технічні механізми для захисту інформаційного простору держави.</p> <p>Основними джерелами навчальної дисципліни є Конституція України (статті 17 та 32), Закон України «Про національну безпеку України», «Про правові засади забезпечення кібербезпеки України», «про інформацію», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних», «Про доступ до публічної інформації», «Про телебачення і радіомовлення» та інші. Ці нормативно-правові акти формують правову базу для здобувачів та слугують джерелом для вивчення принципів, механізмів і засобів забезпечення інформаційної безпеки держави.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою навчальної дисципліни «Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави» є формування у здобувачів системи знань та навичок, необхідних для аналізу, оцінки та ефективного вирішення актуальних завдань з забезпечення інформаційної безпеки держави, а також протидії сучасним загрозам у сфері інформаційної безпеки, дезінформації та захисту інформаційних ресурсів.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави» є набуття знань про основи інформаційної безпеки, формування навичок аналізу інформаційних загроз, обґрунтувати наукові пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Програмні результати навчання:

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямків та провідних тенденцій у розвитку права.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
3	081 Право	2	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Правове регулювання інформаційної безпеки держави		2	2	5
Тема 2. Організаційно-правові заходи забезпечення інформаційної безпеки.		2	2	6
Тема 3. Кіберзагрози та кіберзахист інформаційних ресурсів держави.		2	2	6
Тема 4. Способи протидії інформаційним війнам.		2	-	7
Тема 5. Захист державних інформаційних ресурсів.		2	2	6
Тема 6. Концепції і стратегії інформаційної безпеки держави.		2	-	8
Тема 7. Інформаційна безпека в критичній інфраструктурі.		2	-	5
Тема 8. Інформаційна безпека в освітньому середовищі.		2	2	6
Тема 9. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційної безпеки держави.		2	-	5
Тема 10. Роль штучного інтелекту в забезпеченні інформаційної безпеки держави.		2	-	6
ЗАГ.:		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою ННЮІ ПНУ імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27.06.2024 р. – текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf</p> <p>Максимальна оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів. Система оцінювання навчальної дисципліни включає в себе кілька компонент: оцінка за виконання підсумкової (залікової) контрольної роботи (50 балів); оцінка за семінарські заняття (20 балів); оцінка індивідуальної роботи здобувача освіти науково-дослідницького характеру, самостійної роботи (30 балів).</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також екзаменаційної роботи, яка є формою підсумкового контролю знань.</p> <p>1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20.</p> <p>2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна</p>			

	кількість балів – 10. Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік. Екзамен може проводитися як у письмовій, так і усно-письмовій чи усній формах та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Залікова робота оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на залік, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником навчальної дисципліни, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу здобувача. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються із здобувачем та корегуються для кожного здобувача окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта.

Зарахування результатів неформальної освіти, яка здобувається за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або

присудженням часткових освітніх кваліфікацій здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Інформаційна безпека: питання правового регулювання: монографія / А.Ю. Нашинець-Наумова. - Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. - 168 с.
2. Інформаційна безпека людини: теорія і практика: монографія. - Київ: ТОВ «Видавничий дім «Арт Ек», 2018 - 446 с.
3. Система забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері: основи побудови та функціонування: монографія / О.В. Левченко. - Житомир: Видавець ПП «Євро-Волинь», 2021. - 172 с.
4. Рижук О.М. Інформаційна безпека України в умовах глобалізаційних викликів та гібридної війни: монографія / О.М. Рижук; за ред. Бебика В.М.; Відкр. Міжнар. Ун-т розвитку людини «Україна». - Київ: Університет «Україна», 2019. - 177 с.
5. Доронін І.М. Національна безпека України в інформаційну епоху: теоретико-правове дослідження. Дисер. на здоб. наук. ступеня доктора юридичних наук. Спец. 12.00.01 «теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» (081 - Право). - Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. - Київ, 2020. 539 с.
6. Недохлебов І.І. Інформаційна безпека України в умовах сучасних загроз: організаційно-правові аспекти. Дис. на здоб. наук. ступеня кандидата юрид. наук за спецвал. 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. - Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2024. 240 с.
7. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія. За заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 298 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.

Зінич Л.В. Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки держави: методичний посібник для вивчення навчальної дисципліни третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 19 с.

Викладач _____ доц. Зінич Л.В.